

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/5/2023
Identifikačné číslo spisu:	1617208545
Dátum vydania rozhodnutia:	27.05.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1617208545.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu E. Š., nar. XX. U. XXXX, O., V. XX, zastúpeného advokátom JUDr. Ing. Branislavom Pechom, PhD., Nitra, Piaristická 2, proti žalovaným 1/ obchodnej spoločnosti TRŇO s.r.o., naposledy Bratislava, Jána Jonáša 13, IČO: 35 850 949, 2/ Ľ. Š., nar. XX. W. XXXX, O., O. XX, zastúpenému advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária Andrej Vlk, s. r. o., Bratislava, Gallyayova 21, IČO: 47 255 714, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 32C/33/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. mája 2021 sp. zn. 16Co/258/2019, takto

rozhodol:

Dovolacie konanie vo vzťahu k žalovanej 1/ z a s t a v u j e.

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný 2/ má proti žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Malacky (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 23. mája 2019 č. k. 32C/33/2017-163 žalobu žalobcu zamietol a žalovanému 2/ priznal náhradu trov voči žalobcovi v rozsahu 100 %. Žalovanej 1/ náhradu trov konania nepriznal.

1.1. Žalobca sa po pripustení zmeny žaloby domáhal určenia, že žalovaná 1/ je spoluvlastníkom spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1 na nehnuteľnostiach zapísaných v katastri nehnuteľností na liste vlastníctva č. XXXX vedenom pre katastrálne územie Q. J., okres Q., a to pozemku s parcelným číslom XXXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 767 m² a stavby Y. Y. so súpisným číslom XXXX stojacej na pozemku s parcelným číslom XXXX/X (ďalej tiež len ako „Nehnutelnosti“). Žalobca tvrdil, že 18. júna 2007 uzavrel so žalovanou 1/ kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol spoluvlastnícky podiel na Nehnutelnostiach o veľkosti 1, na základe čoho sa žalobca a žalovaná 1/ stali podielovými spoluvlastníkmi Nehnutelností, každý s veľkosťou podielu 1. Kúpnu zmluvou z 25. júna 2009 previedla žalovaná 1/ svoj spoluvlastnícky podiel na Nehnutelnostiach na spoločnosť SHIN-NANA-RUN spol. s r.o., Bratislava, Jána Jonáša 13, IČO: 36 752 541 (ďalej tiež len „SHIN-NANA-RUN spol. s r.o.“). Táto spoločnosť následne previedla spoluvlastnícky podiel na Nehnutelnostiach na žalovaného 2/; vklad

vlastníckeho práva na základe príslušnej kúpnej zmluvy do katastra nehnuteľností bol povolený 21. marca 2011 pod V 434/11. Žalobca mal spočiatku za to, že týmito prevodmi spoluvlastníckeho podielu na Nehnuteľnostiach zo žalovanej 1/ na spoločnosť SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. a následne na žalovaného 2/ bolo porušené jeho zákonné predkupné právo spoluvlastníka, v dôsledku čoho sú príslušné kúpne zmluvy neplatné pre porušenie zákona a spoluvlastníkmi Nehnuteľností sú naďalej žalobca a žalovaná 1/. Svoj naliehavý právny záujem zdôvodnil tak, že potrebuje mať vyriešenú otázku, kto je popri ňom spoluvlastníkom Nehnuteľností. Neskôr doplnil žalobu o tvrdenie neúčinnosti a/alebo neplatnosti kúpnych zmlúv uzavretých ohľadom Nehnuteľností pre porušenie § 59a zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „ObZ“).

1.2. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní s prihliadnutím na doručené a prednesené vyjadrenia strán uzavrel, že žalobca a žalovaná 1/ boli podielovými spoluvlastníkmi Nehnuteľností. Žalovaná 1/ svoj spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 1 previedla Kúpnu zmluvou V-2435/2009 z 25. júna 2009 na spoločnosť SHIN- NANA-RUN spol. s r.o., ktorá tento spoluvlastnícky podiel previedla na žalovaného 2/ Kúpnu zmluvou V-434/11 zo 07. februára 2011, ktorej vklad bol povolený 21. marca 2011 pod V-434/11.

1.3. Súd prvej inštancie mal za to, že žalobca má na požadovanom určení naliehavý právny záujem. Ak pre podielového spoluvlastníka ostáva sporným, s kým je v spoluvlastníckom vzťahu, má naliehavý právny záujem na určení, že určitá osoba je spoluvlastníkom určitého podielu na spoločnej veci, aj keď sa k spoluvlastníctvu nehlási a podľa zápisu v katastri nehnuteľností je spoluvlastníkom niekto iný. Súd prvej inštancie následne pristúpil k preskúmaniu napadnutých právnych úkonov z pohľadu tvrdenia žalobcu, o porušení jeho predkupného práva. S prihliadnutím na princíp hospodárnosti konania považoval za potrebné sa v prvom rade zaoberať námietkou premĺčania vznesenou žalovaným 2/. Uviedol, že predmetom premĺčania môže byť aj právo dovolať sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu podľa § 40a zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“). Vychádzajúc zo všeobecnej premĺčacej doby, ktorá začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 OZ), t. j. do troch rokov od uzavretia napadnutého právneho úkonu, uviedol, že napadnuté právne úkony boli uzavreté 25. júna 2009 a 07. februára 2011, pričom vklad do katastra nehnuteľností bol uskutočnený 28. júla 2009 a 21. marca 2011. Premĺčacia doba práva dovolať sa ich relatívnej neplatnosti preto začala plynúť 29. júla 2009 vo vzťahu ku Kúpnej zmluve uzavretej medzi žalovaným 1/ a spoločnosťou SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. a 22. marca 2011, pokiaľ ide o Kúpnu zmluvu medzi spoločnosťou SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. a žalovaným 2/. Žaloba bola podaná až dňa 26. septembra 2017. Súd prvej inštancie uzavrel, že je zrejmé, že k jej podaniu došlo po uplynutí jednej i druhej premĺčacej doby. Keďže sa žalovaný 2/ premĺčania dovolal, súd prvej inštancie túto námietku žalobcu proti kúpny zmluvám vyhodnotil ako nedôvodnú (správne má byť dôvodnú; pozn.). V tejto súvislosti sa súd prvej inštancie vysporiadal i s tvrdením žalobcu, že námietka premĺčania bola zo strany žalovaného 2/ vznesená v rozpore s dobrými mravmi. Odkazujúc na § 3 ods. 1 OZ, súd prvej inštancie v konaní nezistil žiadne zvláštne okolnosti, z ktorých by mohol byť vyvodený záver o zneužití práva zo strany žalovaného 2/. Uviedol, že vznesenie námietky premĺčania nie je zo strany žalovaného 2/ prostriedkom, ktorým by chcel žalobcu primárne poškodiť, ale je jeho obranou proti nároku, ktorý nebol z pohľadu práva uplatnený včas. Uzavrel, že žalobca ani na žiadne zvláštne okolnosti, ktoré mu bránili žalobu podať včas (v rámci premĺčacej doby) nepoukazoval, keď argumentoval len tým, že žalovaný 2/ by nemal mať prospech zo svojho protiprávneho úkonu. Z pripojených spisov mal za zrejmé, že žalobca uzavreté kúpne zmluvy napádal žalobami už v minulosti, avšak pre jeho riadne nepokračovanie v začatých konaniach (späťvzatie v jednom prípade a nezaplatenie súdneho poplatku v druhom) nespôsobili také žaloby spočívajúce premĺčacej doby. Od právoplatnosti jednotlivých uznesení o zastavení konania (19. marca 2014 a 30. júla 2013) uplynula doba viac ako troch rokov, žalobca preto mal dosť času, aby si svoje práva na súde uplatnil znova a riadne.

1.4. Vo vzťahu k žalobcom tvrdenému rozporu s ust. § 59a ObZ súd prvej inštancie zistil, že žalovaná 1/ so spoločnosťou SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. uzavreli 25. júna 2009 kúpnu zmluvu, ktorou žalovaná 1/ na kupujúceho previedla spoluvlastnícky podiel na Nehnuteľnostiach vo veľkosti 1 za kúpnu cenu 1 000 eur. Žalovaná 1/ a spoločnosť SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. boli v čase prevodu, ako aj ku dňu rozhodnutia súdu, ovládanými osobami pána P. I., O., V. S. XX. Hodnota základného imania spoločnosti SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. bola 200 000,- Sk, t. j. 6 638,78 eura, z čoho 10 % je 663,88 eura. Keďže v dôsledku uzavretia kúpnej zmluvy z 25. júna 2009 mala spoločnosť SHIN-NANA-

RUN spol. s r.o. nadobudnúť majetok za protihodnotu 1 000 eur, teda viac ako 10 % jej základného imania a zmluvu pritom uzatvárala s ovládanou osobou jedného z jej spoločníkov, vzťahovala sa na strany zmluvy povinnosť zakotvená v tom čase v § 59a ObZ, t. j. určiť hodnotu predmetu zmluvy znaleckým posudkom a tento spolu so zmluvou uložiť v zbierke listín. Až následne mohla zmluva nadobudnúť účinnosť a byť zapísaná do katastra nehnuteľností. V tejto súvislosti súd prvej inštancie zo zbierky listín spoločnosti SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. zistil, že žalovaná 1/ a spoločnosť SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. si povinnosť v zmysle § 59a ObZ nikdy nesplnili. Uzavrel, že Kúpna zmluva z 25. júna 2009 preto nikdy nenadobudla účinnosť a vlastnícke právo nemalo byť zavkladované do katastra nehnuteľností. Zo strany katastra nehnuteľností preto celkom evidentne došlo k pochybeniu, keď neskúmal splnenie povinností zmluvných strán podľa ObZ pri rozhodovaní o povolení vkladu. Súd prvej inštancie preto uzavrel, že kúpna zmluva uzavretá medzi SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. a žalovanou 1/ dosiaľ nenadobudla účinnosť, a preto v súlade so zásadou, že nikto na druhého nemôže previesť viac práv, ako sám má, nemohla byť platne uzavretá ani kúpna zmluva medzi SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. a žalovaným 2/.

1.5. Napriek tomu vzal súd prvej inštancie pri rozhodovaní na zreteľ aj skutočnosť, že napriek neúčinnosti a neplatnosti kúpnych zmlúv príslušný orgán reálne povolil vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností a po dobu viac než 6, resp. 8 rokov neboli uskutočnené prevody na súde účinne napadnuté. V čase uzatvárania kúpnej zmluvy zo 07. februára 2011 vyplývalo z údajov katastra nehnuteľností, že spoločnosť SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. je podielovým spoluvlastníkom Nehnuteľností v rozsahu 1 a žalovaný 2/ ako nadobúdateľ bol oprávnený sa na taký údaj spoliehať. Žalovaný 2/ pritom nemal ani ako vedieť, ale ani prečo zisťovať, od koho spoločnosť predávajúceho spoluvlastnícky podiel na Nehnuteľnosti nadobudla, či dokonca, že ho nadobudla od svojej spriaznenej osoby. Naopak, vzhľadom na v danej dobe platné predpisy bolo možné legitímne očakávať, že ak by šlo o prevod medzi spriaznenými osobami, na ktorý sa vzťahovala povinnosť podľa § 59a ObZ, bude toto kataster nehnuteľností v konaní o povolení vkladu skúmať a vklad porušujúci uvedenú povinnosť nepovolí. Preto mal súd prvej inštancie za nepochybné, že žalovaný 2/ konal pri uzatváraní kúpnej zmluvy so spoločnosťou SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. v dobrej viere. V tejto súvislosti bolo poukázané na závery Ústavného súdu Slovenskej republiky, vyslovené v náleze zo 16. marca 2016 sp. zn. I. ÚS 549/2016 (m. m. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 17. augusta 2016 sp. zn. I. ÚS 489/2016, resp. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. mája 2017 sp. zn. I. ÚS 151/2016). Súd prvej inštancie podporne odkázal tiež na obdobnú rozhodovaciu prax Ústavného súdu Českej republiky (napr. rozhodnutie z 27. augusta 2015 sp. zn. III. ÚS 415/15, resp. rozhodnutie z 28. januára 2016 sp. zn. III. ÚS 247/14). Žalovaný 2/ pri odplatnom nadobudnutí podielu na Nehnuteľnostiach konal v dobrej viere v konštitutívny akt štátu. Kataster nehnuteľností mal pri posudzovaní návrhu na vklad kúpnej zmluvy medzi žalovaným 1/ a SHIN-NANA-RUN posúdiť aj splnenie povinností podľa § 59a ObZ, a ak tak neurobil, šlo o pochybenie štátu, ktoré nemožno pričítať žalovanému 2/. V kúpnej zmluve medzi žalovaným 2/ a SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. bolo tiež uvedené vyhlásenie predávajúcej spoločnosti o tom, že ručí za nespornosť svojho vlastníckeho práva. Ťažko možno očakávať, že by obozretný nadobúdateľ nehnuteľností vykonal nejaké ďalšie úkony, než je práve preverenie stavu v katastri nehnuteľností a opatrne formulované znenie prevodnej zmluvy. Žalovaný 2/ tak podľa názoru súdu prvej inštancie nemohol mať (z hľadiska priemerne obozretného jedinca) dôvodné pochybnosti o tom, že v skutočnosti spoločnosti SHIN-NANA-RUN (spolu)vlastnícke právo k Nehnuteľnostiam nesvedčí. Aj v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/71/2011 možno zásadu, že nikto nesmie na iného previesť viac práv, než sám má, celkom výnimočne prelomiť ochranou dobrej viery nadobúdateľa, pokiaľ je nad akúkoľvek pochybnosť zrejmé, že nadobúdateľ je dobromyseľný, že vec riadne podľa práva nadobudol. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní zohľadnil aj účel ustanovenia §59a ObZ, ktorým je ochrana obchodnej spoločnosti, ktorá majetok nadobúda, a jej veriteľov pred obchádzaním pravidiel pre nepeňažné vklady. Žiadny zo subjektov, na ktorých ochranu je predmetné ustanovenie určené, však žiadne námietky voči prevodu nikdy nevzniesol. Jedinou osobou, ktorá namieta neplatnosť právnych úkonov pre porušenie tohto ustanovenia, je druhý podielový spoluvlastník Nehnuteľností, na ktorého postavení by sa reálne nič nezmenilo tým, že by súd jeho žalobe vyhovel. Kúpna zmluva medzi SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. a žalovanou 1/ nemá podľa súdu prvej inštancie žiadne iné vady, a keby nebolo tohto porušenia, bola by platná a účinná. Bolo by preto krajne nespravodlivé, ak by v danom prípade súd uprednostnil ochranu vlastníckeho práva pôvodného vlastníka

- žalovanej 1/, ktorá žiadne vady kúpnej zmluvy nikdy nenamietala, pred dobrou vierou žalovaného 2/, a to na základe žaloby osoby, na ktorej právnom postavení sa vyhovením žalobe nič nezmení, len bude mať istotu v tom, kto je spolu s ním spoluvlastníkom Nehnuteľností. Z uvedeného dôvodu uprednostnil súd prvej inštancie ochranu dobrej viery žalovaného 2/, pretože bol presvedčený, že tak to zodpovedá zásadám spravodlivosti.

1.6. Z vyššie uvedených dôvodov, po právnom posúdení veci podľa § 3 ods. 1, § 39, § 40a, § 100 ods. 1, ods. 2, § 101, § 112, § 122 ods. 1 až ods. 3, § 140, § 603 ods. 3, § 605 OZ, § 59a ods. 1 až ods. 5, § 66a ods. 1 až ods. 4 ObZ, súd prvej inštancie žalobu žalobcu zamietol. O trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 25. mája 2021 sp. zn. 16Co/258/2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovaným 1/ a 2/ priznal proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Žalobca námietky v podanom odvolaní rámcovo vyjadrením nesúhlasu s právnym názorom súdu prvej inštancie, ktorý pri závere o neplatnosti Kúpnej zmluvy uzavretej medzi spoločnosťou SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. a žalovaným 2/ dal prednosť dobromyseľnosti žalovaného 2/. Súčasne napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie považoval za nezákonný pre nedostatočné odôvodnenie a nepresvedčivé odôvodnenie odklonu od civilistickej judikatúry, v čom videl naplnenie odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b) a písm. d) CSP.

2.2. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správny, preto ho v súlade s § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP) doplnil, že pokiaľ ide o odvolací dôvod uplatnený žalobcom podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP, ktorým namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, podstatou pre vyriešenie sporu, v prejednávanej veci bolo zodpovedanie otázky, či žalovaný 2/ mohol platne nadobudnúť spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 k Nehnuteľnosti na základe kúpnej zmluvy zo 07. februára 2011, ak pri nadobúdaní vlastníckeho práva k spoluvlastníckemu podielu na základe zmluvy uzatvorenej medzi spoločnosťou SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. a žalovaným 1/ neboli splnené podmienky podľa § 59a ObZ, v dôsledku čoho kúpna zmluva uzatvorená medzi spoločnosťou SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. a žalovaným 1/ nenadobudla účinnosť. Pri predpokladoch, z ktorých súd prvej inštancie vyvodil svoje právne závery, t. j. pri predpoklade, že neúčinná zmluva uzatvorená medzi žalovaným 1/ a spoločnosťou SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. mala za následok neplatnosť zmluvy uzatvorenej medzi spoločnosťou SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. a žalovaným 2/, odvolací súd považoval za správne závery súdu prvej inštancie uprednostňujúce princíp ochrany dobrej viery žalovaného 2/ pred princípom ochrany vlastníckeho práva žalovaného 1/, ktorý sa takejto ochrany sám ani nedomáha. V danom prípade však odvolací súd, bez vplyvu na výrovkovú správnosť napadnutého rozsudku, zastal právny názor, že spoločnosť SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. sa stala vlastníkom Nehnuteľnosti, a teda otázka dobrej viery žalovaného 2/ je pre vyriešenie sporu nadbytočná.

2.3. Odvolací súd na zdôvodnenie svojho právneho názoru v prvom rade pripomenul, že pri vzniku vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam evidovaným v katastri nehnuteľností na základe zmluvy je potrebné rozlišovať právny dôvod nadobudnutia vlastníckeho práva (titulus adquirendi) a právny spôsob jeho nadobudnutia (modus adquirendi). Kúpna alebo iná zmluva o prevode vlastníckeho práva predstavuje tzv. titulus adquirendi. I keď z takejto zmluvy vznikajú jej účastníkom práva a povinnosti, k nadobudnutiu vlastníckeho práva podľa nej ešte nedochádza; to nastáva až vkladom (intabuláciou) vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností (§ 133 ods. 2 OZ). Kúpna zmluva, ktorou sa prevádza nehnuteľnosť, ktorá je predmetom evidencie v katastri nehnuteľností nemá prevodné, ale iba obligačné účinky. Existencia zmluvy je potom predpokladom toho, aby nastali vecno-právne účinky zmluvy. Inak povedané, ak neexistuje právny titul - zmluva, napr. preto, že zmluva bola zrušená alebo je absolútne neplatná, nemôžu nastať ani účinky vecno-právne. Poukázal, že zmyslom a účelom ustanovenia § 59a ObZ je - ako správne uviedol aj súd prvej inštancie - kontrola zmlúv za účelom zistenia ekvivalencie medzi hodnotou nadobudnutého majetku a výškou protihodnoty, ako aj zamedzenie obchádzania ustanovení o stanovení hodnoty nepeňažných vkladov spoločnosti s ručením obmedzeným (do 31.

decembra 2015) alebo akciovej spoločnosti (od 01. januára 2016), ktorý majetok získala zmluvou od zakladateľa alebo od spoločníkov, resp. osôb uvedených v § 59a ods. 3 ObZ. K výkladu predmetného ustanovenia odvolací súd uviedol, že zmluva (právny dôvod alebo titulus) vznikne, akonáhle sa jej účastníci (zmluvné strany) dohodnú na jej obsahu; zmluva vzniká konsenzom. Na základe uzatvorenej zmluvy vzniká nadobúdateľovi záväzkový (obligačno-právny) nárok požadovať od predávajúceho predovšetkým preverenie vlastníckeho práva k veci a kupujúcemu nárok požadovať zaplatenie kúpnej ceny. Vznik platnej zmluvy a jej účinnosť nemusí spadať do jedného časového okamihu; neúčinnosť zmluvy však nespôsobuje jej neplatnosť, opačne to však neplatí; t. j. neplatná zmluva nemôže byť účinná. Odvolací súd akcentoval, že § 59a ods. 1 ObZ s nesplnením povinností tam uvedených výslovne spája „len“ neúčinnosť zmluvy. Účinnosťou zmluvy pritom treba rozumieť možnosť domáhať sa práv alebo povinností v zmluve dohodnutých alebo v zákone zakotvených; možnosť uplatňovať práva a povinnosti upravené či vyplývajúce zo zmluvy, resp. možnosť správať sa tak (dať, konať, zdržať sa určitého konania alebo strpieť určité konanie), ako to vyplýva zo zmluvy. Účinnosť zmluvy tak umožňuje konať tak, aby sa dosiahol samotný účinok zmluvy, aby mohli nastať tie právne následky, ktoré sú ňou sledované, resp. v nej dojednané. Účinnosť zmluvy, predmetom ktorej je prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnosti znamená možnosť predložiť zmluvu spolu s návrhom na povolenie vkladu do katastra nehnuteľností a domáhať sa zmeny zápisu vlastníka.

2.4. Odvolací súd uzavrel, že zmluva uzavretá medzi obchodnou spoločnosťou SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. a žalovaným 2/ je platným právnym úkonom. Zdôraznil, že účinnosť zmluvy sa týka výlučne zmluvných strán. Od účinnosti zmluvy je treba odlišiť účinky zmluvy, teda dosiahnutie právnych následkov, ktoré sa ňou sledovali; obligačnými účinkami kúpnej zmluvy je dosiahnutie zmeny vlastníckeho práva vykonaného na jej podklade, t. j. vykonanie zápisu vlastníckeho práva v prospech kupujúceho. Z neúčinnosti zmluvy uzatvorenej medzi žalovaným 1/ a spoločnosťou SHIN-NANA-RUN spol. s r.o., nemožno vyvodzovať neplatnosť zmluvy uzatvorenej medzi spoločnosťou SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. a žalovaným 2/, nakoľko spoločnosť SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. nadobudla vlastnícke právo k Nehnuteľnostiam na základe platného právneho úkonu (titulus adquirendi), povolením vkladu, ktorý predstavuje právny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva (modus adquirendi). Neúčinnosť zmluvy nespôsobila, že žalovaná 1/ nakladala s predmetom zmluvy ako nevlastník veci a nemala za následok ani zánik právneho titulu nadobudnutia vlastníckeho práva (zmluvy), na základe ktorého spoločnosť SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. toto vlastnícke právo nadobudla, pretože takýto právny následok zo zákona nevyplýva. Neúčinnosť zmluvy pôsobí iba medzi stranami; nároky strán, ktoré vznikli plnením na neúčinnú zmluvu, nemajú povahu nárokov z bezdôvodného obohatenia z neplatnej zmluvy alebo plnenia bez právneho dôvodu a nemôžu sa dotýkať dobromyseľne nadobudnutých práv ďalších nadobúdateľov. Záveru, že zákonodarca skutočne nemal v úmysle s neúčinnosťou zmluvy uzavretej v rozpore s § 59a ObZ spôsobiť neplatnosť neskorších prevodov svedčí podľa odvolacieho súdu aj to, že v danom čase podľa § 135a ods. 2 ObZ konatelia spoločnosti spoločne a nerozdielne zodpovedali za porušenie povinnosti pri výkone svojej pôsobnosti a boli povinní spoločnosti nahradiť škodu, ktorú tým spoločnosti spôsobili, najmä boli povinní nahradiť škodu, ktorá spoločnosti vznikla tým, že poskytli plnenie spoločníkom v rozpore so zákonom, alebo nadobudli majetok v rozpore s § 59a ObZ. S účinnosťou od 01. júla 2015 ObZ zákonodarca bližšie upravil následky porušenia § 59a tak, že podľa ods. 7 tohto ustanovenia hodnota plnenia poskytnutého podľa zmluvy, ktorá nenadobudla účinnosť, sa musí spoločnosti vrátiť podľa zásad o bezdôvodnom obohatení; členovia štatutárneho orgánu, ktorí vykonávali funkciu v čase jeho poskytnutia, ručia spoločne a nerozdielne za jeho vrátenie. Pokiaľ zákon nestanovil žiadne právne následky spojené s neúčinnosťou zmluvy podľa § 59a ObZ, potom je podľa odvolacieho súdu potrebné neúčinnosť zmluvy podľa tohto vykladať e ratione legis tak, že nároky z neúčinnnej zmluvy podľa § 59a ObZ majú povahu iba obligačných nárokov, ktoré vznikajú len medzi účastníkmi zmluvy a nemajú žiaden vplyv na vecno-právne účinky, ktoré nastali povolením vkladu na základe zmluvy, ktorá je inak platným právnym úkonom.

2.5. Na základe uvedeného odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie ako vo výroku vecne správny potvrdil, aj keď z iných dôvodov, pričom v celom rozsahu vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, ktorým bol viazaný (§ 383 CSP) a ktorý po právnej stránke posúdil inak a preto nemusel opakovať, príp. dopĺňať dokazovanie. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1

CSP.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že žalobe vyhovie a žalobcovi voči žalovaným prizná nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, trov odvolacieho, ako aj trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %. In eventum žalobca navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3.1. Dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 CSP) žalobca vymedzil tvrdením, že právne posúdenie danej veci záviselo od otázky, ktorú odvolací súd vyriešil odchyľne, než ju rieši veľký senát obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v uznesení z 27. apríla 2021 sp. zn. 1VOBdo/2/2020, ktorým sa vyjadril k otázke možnosti nadobudnutia vlastníckeho práva od nevlastníka na základe dobrej viery nadobúdateľa a s tým spojeného prelomenia zásady nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet. Odvolací súd (i) nesprávne právne posúdil neúčinnosť kúpnej zmluvy; (ii) aplikáciu zásady nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet ; (iii) otázku dobromyseľnosti žalovaného 2/.

3.2. Žalobca uviedol, že odvolací súd nesprávne posúdil otázku právnych následkov neúčinnosti zmluvy v súvislosti s porušením povinnosti v zmysle § 59a ods. 1 ObZ. Poukázal, že v danom prípade pochybila aj príslušná správa katastra, ktorá mala v rámci konania o návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností skúmať, či sú splnené podmienky v zmysle § 59a ObZ. Podľa dovolateľa správne má byť vec právne posúdená tak, že podľa § 59a ods. 1, 3 a 5 ObZ Kúpna zmluva uzatvorená medzi žalovaným 1/ a spoločnosťou SHIN- NANA-RUN spol. s r.o. nikdy nenadobudla účinnosť, a teda ani následne spoločnosť SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. nemohla nikdy platne a účinne toto vlastníctvo previesť na žalovaného 2/. Kúpna zmluva medzi spoločnosťou SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. a žalovaným 2/ je absolútne neplatná. Vlastníkom Nehnuteľností sú z uvedeného dôvodu stále žalobca a žalovaná 1/, každý v spoluvlastníckom podiele 1. V dôsledku uvedeného mal odvolací súd vec posúdiť tak, že de lege lata vychádza náš právny poriadok z predpokladu, že ak zákon neustanoví inak, nikto nemôže previesť na iného viac práv, než sám má. Žalobca dodal, že v danom prípade neboli splnené podmienky pre uprednostnenie dobromyseľnosti žalovaného 2/ pred zásadou nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet, pretože právnym titulom nadobudnutia Nehnuteľností bol v danom prípade právny úkon (zmluva), v prípade ktorého sa neprezumuje správnosť. Žalovaný 2/ v čase uzatvárania kúpnej zmluvy so spoločnosťou SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. nemal od žalobcu osvedčené, že uplynula lehota podľa § 605 OZ. U žalovaného 2/ tiež nemožno konštatovať existenciu sledu právnych úkonov, ktoré by „násobili“ jeho dobromyseľnosť v zmysle záverov vyslovených v R 14/2009. Dovolateľ napokon vyslovil polemiky vo vzťahu k okolnostiam prevodu Nehnuteľností. V tejto súvislosti tiež uviedol, že žalovaný 2/ Nehnuteľnosti nikdy neužíval, ani do nich neinvestoval žiadne finančné prostriedky.

4. Žalovaný 2/ v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhol dovolanie zamietnuť. Poukázal na atypickú črtu konania, v ktorom sa určenia vlastníckeho práva k spoluvlastníckemu podielu domáha iba druhý podielový spoluvlastník, ktorého právne postavenie sa rozhodnutím súdu v tejto veci fakticky zhorší, pretože žalovaná 1/, ako aj spoločnosť SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. sa svojho spoluvlastníctva nedomáhajú, spoluvlastníctvo žalovaného 2/ nespochybňujú, navyše obe spoločnosti boli vymazané z Obchodného registra. Žalovaný 2/ uviedol, že si riadne plní svoje povinnosti súvisiace so spoluvlastníctvom Nehnuteľností. Rozhodnutím súdu, ktorým by sa určilo, že spoluvlastníkom Nehnuteľností je žalovaná 1/ by žalovanému 2/ vznikla závažná ujma, pretože by vzhľadom na zánik spoločnosti SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. už nemal od koho požadovať vrátenie zaplatenej kúpnej ceny.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu - žalobca, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP); dospel k záveru, že dovolacie konanie vo vzťahu k žalovanej 1/ je potrebné zastaviť a dovolanie žalobcu je vo vzťahu k žalovanému 2/ potrebné ako neprípustné odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na oprávnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

11. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (viď napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnene uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

12. Žalobca prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval z ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

13. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

14. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru

o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

15. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP je relevantnou len taká právna otázka, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na dvoch alebo viacerých (z hľadiska merita rozhodnutia rovnocenných) dôvodoch, z ktorých každý jeden aj len samostatne bol súdom považovaný za kľúčový [v tom zmysle, že so zreteľom naň bolo treba žalobu buď zamietnuť alebo (naopak) žalobe vyhovieť], úspech dovolateľa v konaní pred dovolacím súdom podmieňuje splnenie dovolateľa zaťažujúcej procesnej povinnosti preukázať prípustnosť a opodstatnenosť dovolania vo väzbe na každý jeden z týchto dôvodov.

16. Dovolací súd je viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti jej riešenia (§ 421 ods. 1 CSP) táto otázka spadá. Z uvedeného dôvodu dovolací súd z hľadiska prípustnosti dovolania posudzuje (iba) materiálny substrát samotného dovolacieho konania spočívajúci vo vymedzení právnej otázky a predstretí vlastnej argumentácie dovolateľa v zmysle § 432 ods. 2 CSP, súčasne zohľadňujúc vlastnú rozhodovaciu prax (iura novit curia, 4Cdo/11/2021, 8Cdo/54/2018, I. ÚS 51/2020).

17. Vyvodzujúc prípustnosť podaného dovolania z ust. § 421 ods. 1 CSP žalobca tvrdil, že odvolací súd svojvoľne prehliadol uznesenie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 27. apríla 2021 sp. zn. 1VOBdo/2/2020 a v rozpore s v ňom ustálenou rozhodovacou praxou vec nesprávne právne posúdil. Odvolací súd podľa žalobcu celkovo vykonal nesprávne právne posúdenie troch otázok, od ktorých záviselo rozhodnutie v danej veci; (i) otázky neúčinnosti kúpnej zmluvy, (ii) otázky aplikovania zásady nemo plus iuris ad alium transferre postest quam ipse habet, ako i otázky (iii) dobromyseľnosti žalovaného 2/. Správne mala byť vec podľa dovolateľa odvolacím súdom riešená tak, že v dôsledku porušenia povinnosti vyplývajúcej z ust. § 59a ObZ je kúpna zmluva uzavretá medzi žalovanou 1/ a spoločnosťou SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. nie len neúčinná, ale i absolútne neplatná, preto neplatným bol i následný prevod vlastníckeho práva zo spoločnosti SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. na žalovaného 2/. Rozhodovacia prax dovolacieho súdu sa pritom v rozhodnutí z 27. apríla 2021 sp. zn. 1VOBdo/2/2020 už ustálila v závere, že dobrá viera nadobúdateľa, že hnutelnú alebo nehnuteľnú vec nadobúda od vlastníka, má vplyv na nadobudnutie vlastníckeho práva, len pokiaľ zákon v taxatívne vymedzených prípadoch nadobudnutie vlastníckeho práva s poukazom na dobrú vieru ich nadobúdateľa výslovne upravuje. V iných prípadoch právna úprava de lege lata nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka s poukazom na dobrú vieru nadobúdateľa neumožňuje. V danom prípade preto podľa žalobcu nemala byť uprednostnená dobrá viera žalovaného 2/.

18. Dovolací súd konštatuje, že v posudzovanom prípade rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo v prvom rade od posúdenia otázky právnych následkov porušenia povinnosti vyplývajúcej z ust. § 59a ObZ. Povedané inak, podstatou pre vyriešenie sporu bolo primárne zodpovedanie otázky, či žalovaný 2/ mohol platne nadobudnúť vlastnícke právo k spoluvlastníckemu podielu vo veľkosti 1 k Nehnuteľnosti, ak vklad vlastníckeho práva právneho predchodcu žalovaného 2/ do katastra nehnuteľností bol povolený na základe kúpnej zmluvy, ktorá v zmysle § 59a ObZ nenadobudla účinnosť.

19. Žalobca v dovolaní namietal, že odvolací súd túto otázku nesprávne právne posúdil. Odkazujúc na závery vyplývajúce z odbornej spisby (PATAKYOVÁ, M. a kol.: Obchodný zákonník : Komentár. 4. vyd. Bratislava : C. H. Beck, 2013, s. 239 a nasl.; MAMOJKA, M. a kol.: Obchodný zákonník : Veľký komentár : 1. zväzok. Bratislava : EUROKÓDEX, 2016, s. 204 a nasl.; OVEČKOVÁ, O. a kol.: Obchodný zákonník : Veľký komentár : zväzok I. Bratislava : Wolters Kluwer, 2017, s. 411 - 412;) žalobca trval na závere, že pravidlo obsiahnuté v ust. § 59a ods. 1, 3 a 5 ObZ v znení účinnom do 31. decembra 2015 zakladá neúčinnosť zmluvy, ale tiež absolútnu neplatnosť ďalšieho prevodu vlastníckeho práva vykonaného na základe takejto neúčinnnej (a absolútne neplatnej) zmluvy.

20. Dovolací súd v snahe autenticky porozumieť dovolacej argumentácii žalobcu z obsahu dovolania zistil, že dovolateľ s odkazom na (nejednoznačné; pozn. dovolacieho súdu) závery právnej teórie v prvom rade namieta nesprávne právne posúdenie právnych následkov neúčinnosti zmluvy uzavretej v rozpore s povinnosťou v zmysle § 59a ObZ a ich vplyv na ďalšie potenciálne právne vzťahy.

21. Najvyšší súd sa vo svojej rozhodovacej praxi už mal možnosť takto nastolenou právnou otázkou zaoberať v rozhodnutí z 28. júla 2021 sp. zn. 4Obdo/41/2020. Uviedol, že s účinnosťou od 01. júla 2015 zákonodarcu doplnil ustanovenie § 59a o odsek 7, v ktorom upresnil dôsledky zmluvy, ktorá nenadobudla účinnosť pre nesplnenie § 59a ObZ tak, že účastníci takejto zmluvy sa môžu domáhať vrátenia hodnoty vzájomného plnenia, pričom nedostatok založenia znaleckého posudku do zbierky listín neznamena neplatnosť predmetnej zmluvy a upravil ručenie členov štatutárneho orgánu, ktorí boli jeho členom v čase poskytnutia plnenia zo zmluvy. Z uvedeného doplnenia vyplýva, že na základe zmluvy, ktorá nenadobudla účinnosť v dôsledku nedodržania § 59a ObZ, mohlo dôjsť riadne k prevodu vlastníckeho práva na obchodnú spoločnosť, čím sa zo strany zákonodarcu chcela zrejme docieľiť ochrana tretích osôb, ktoré možno už nadobudli daný majetok od obchodnej spoločnosti. Uvedený výklad dáva zmysel aj pri pohľade na § 59a ObZ cez jeho hlavný účel.

22. Obdobné závery vyslovil najvyšší súd aj v rozhodnutí z 09. marca 2022 sp. zn. 1Obdo/61/2020, v ktorom posudzoval existenciu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v situácii, keď vklad vlastníckeho práva žalobcu do katastra nehnuteľností bol povolený na základe kúpnej zmluvy, ktorá bola v zmysle § 59a ObZ neúčinná. Vychádzajúc z dôvodovej správy k zákonu č. 500/2001 Z. z., ktorý upravu ustanovenia § 59a do ObZ priniesol, najvyšší súd pri posudzovaní existencie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam prihliadol aj na ods. 7 § 59a zákona č. 87/2015 Z. z., ktorým sa doplnil ObZ, a ktorým sa upravili niektoré následky porušenia § 59a. Uviedol, že táto právna úprava potvrdzuje, že aj na základe zmluvy, ktorá nadobudla účinnosť v dôsledku nedodržania § 59a ObZ mohlo dôjsť riadne k prevodu vlastníckeho práva, keď zákon v prípade plnenia na neúčinnú zmluvu hovorí o vrátení hodnoty plnenia, nie predmetu plnenia. Z tejto právnej úpravy teda vyplýva, že nároky na vrátenie majú len povahu obligačných nárokov a osoba, ktorá previedla majetok, nemá na jeho vydanie nároky vecno-právnej povahy.

23. Rozhodnutie sp. zn. 1Obdo/61/2020 bolo podrobené aj ústavnoprávnemu prieskumu. Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutí z 12. októbra 2023 sp. zn. III. ÚS 505/2023 vyslovil, že hoci obligačno-právne účinky kúpnych zmlúv, ktorých predmetom je nehnuteľnosť, majú časovo predchádzať ich vecno-právnym účinkom, neznamena to, že z takejto generálnej premisy niet výnimiek. K nim možno zaradiť aj prípad podľa § 59a ods. 1 a 3 ObZ, ktorý nesplnenie tam uloženej povinnosti (uloženie znaleckého posudku do zbierky listín) sankcionuje odopretím účinnosti zmluvy, ak okrem ods. 7 neupravuje ďalšie dôsledky spojené s jej neúčinnosťou. Ani § 133 ods. 2 OZ, ani katastrálne predpisy explicitne nevylučujú vecno-právne účinky kúpnej zmluvy, ktorá nenadobudla účinnosť v dôsledku porušenia § 59a ObZ. Pritom ústavný súd doplnil, že vecno-právne účinky vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností sú dané konštitutívnou povahou rozhodnutia katastrálneho orgánu, ktoré požíva prezumpciu súladu so zákonom viažucu iné orgány verejnej moci pri rozhodovaní v budúcnosti. Absencia obligačno-právnych účinkov kúpnej zmluvy v dôsledku nerešpektovania § 59a ObZ preto môže nanajvýš vyvolať dopad na súdne konanie, v ktorom by sa kontrahenti sporili o splnenie záväzku z takej zmluvy vyplývajúceho, eventuálne aj pre správne súdne konanie, ktorého predmetom by bola zákonnosť rozhodnutia orgánu správy katastra o povolení vkladu.

24. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

25. Vecná nesprávnosť odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie nebráni tomu, aby odvolací súd v konečnom dôsledku rozhodnutie potvrdil. Inak povedané, k záveru o vecnej správnosti odvolaním napadnutého výroku môže odvolací súd dospieť aj z odlišných dôvodov, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvej inštancie. V danom prípade odvolací súd dospel k záveru, že z neúčinnosti zmluvy

uzatvorenej medzi žalovanou 1/ a spoločnosťou SHIN-NANA-RUN spol. s r.o., nemožno vyvodzovať neplatnosť zmluvy uzatvorenej medzi spoločnosťou SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. žalovaným 2/, nakoľko právna predchodkyňa žalovaného 2/ nadobudla vlastnícke právo k Nehnuteľnostiam v spoluvlastníckom podiele 1 na základe platného právneho úkonu (titulus adquirendi), povolením vkladu, ktorý predstavuje právny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva (modus adquirendi). Neúčinnosť zmluvy nespôsobila, že žalovaná 1/ nakladala s predmetom zmluvy ako nevlastník veci a nemala za následok ani zánik právneho titulu nadobudnutia vlastníckeho práva (zmluvy), na základe ktorého spoločnosť SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. toto vlastnícke právo nadobudla, pretože takýto právny následok zo zákona nevyplyva. Odvolací súd vychádzal z toho, že ak by mal zákonodarca v úmysle s neúčinnosťou zmluvy v zmysle § 59a ObZ spojiť tak závažné právne následky, ako v neprospech žalovaného 2/ vyvodzuje žalobca, potom by z obsahu právnej normy takýto právny následok musel explicitne vyplývať. V ustanovení § 59a ObZ však zákon žiadnu kategorickú právnu domnienku spojenú so zánikom či neuzatvorením (neexistenciou) zmluvy nevymedzuje.

26. Z uvedeného je zrejmé, že odvolací súd svoje rozhodnutie založil primárne na závere, že aj na základe zmluvy, ktorá nenadobudla účinnosť v dôsledku nedodržania § 59a ObZ, mohla spoločnosť SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. platne previesť vlastnícke právo k spoluvlastníckemu podielu na Nehnuteľnostiach na žalovaného 2/. Odvolací súd tak zhodne s vyššie naznačenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu zastal názor, že obligačno-právne účinky zmluvy je potrebné dôsledne odlišovať od účinkov vecno-právnych.

27. Pokiaľ ide o právne posúdenie otázky právnych následkov porušenia ustanovenia § 59a ObZ na vecno-právne účinky takto neúčinnnej zmluvy, z vyššie uvedeného vyplýva, že žalobca v dovolaní nevymedzil právnu otázku, pri ktorej riešení by sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu [§ 421 ods. 1 písm. a) CSP], ani otázku, ktorá by v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP], a ani otázku, ktorá by dovolacím súdom bola rozhodovaná rozdielne [§ 421 ods. 1 písm. c) CSP]. Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi dovolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd rozhodol, významovo nezodpovedajú kritériu prípustnosti dovolania uvedenému v § 421 ods. 1 CSP.

28. Odvolací súd uzavrel, že spoločnosť SHIN-NANA-RUN spol. s r.o. platne nadobudla vlastnícke právo k spoluvlastníckemu podielu na Nehnuteľnostiach. V tejto súvislosti dovolací súd odkazuje na bod 55. odôvodnenia napadnutého rozsudku dovolacieho súdu, z ktorého vyplýva, že právna predchodkyňa žalovaného 2/ sa stala vlastníkom spoluvlastníckeho podielu na Nehnuteľnostiach, a teda otázka dobrej viery žalovaného 2/ bola pre vyriešenie sporu nadbytočná. V tejto súvislosti dovolací súd dopĺňa, že s poukazom na vyššie uvedené právne závery, ktoré odvolací súd viedli k potvrdeniu rozsudku súdu prvej inštancie, sa nadbytočnou pre vyriešenie sporu stala i otázka možnosti nadobudnutia vlastníckeho práva od nevlastníka v kontexte (ne)možnosti prelomenia zásady nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet na základe dobrej viery nadobúdateľa.

29. Dovolací súd preto dospel po preskúmaní dovolania k záveru, že ďalšie žalobcom formulované námietky nespĺňali atribút právnej otázky, na ktorej by rozhodnutie dovolacieho súdu záviselo. Z uvedeného je zrejmé, že vo vzťahu k otázke (ii) nadobudnutia vlastníckeho práva od nevlastníka v kontexte (ne)možnosti prelomenia zásady nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet na základe dobrej viery nadobúdateľa, ako ani k otázke (iii) posudzovania dobrej viery nadobúdateľa, nebolo možné uskutočniť meritórny dovolací prieskum, nakoľko obsah dovolania a vymedzenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP nemalo vo vzťahu k týmto otázkam zákonom vyžadované náležitosti (rozhodnutie dovolacieho súdu od ich posúdenia v konečnom dôsledku vôbec nezáviselo). Pokiaľ by dovolací súd za tohto stavu nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priečiaci sa nielen všeobecne koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétnemu cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade dokonca porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí

na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

30. Najvyšší súd na podklade vyššie uvedeného uzatvára, že pokiaľ dovolateľ namietal, že odvolací súd sa pri riešení právnej otázky, od ktorej v danej veci záviselo rozhodnutie, odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, robí tak neopodstatnene. Dovolací súd, poznajúc svoju vlastnú judikaturu, zároveň nezistil, že by v danej veci išlo o naplnenie niektorého z dovolacích dôvodov v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) resp. písm. c) v spojení s § 432 CSP. Dovolanie v posudzovanej veci preto smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, v dôsledku čoho najvyšší súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné.

31. Dovolací súd lustráciou v Obchodnom registri Slovenskej republiky a v Obchodnom vestníku Slovenskej republiky zistil, že žalovaná 1/ zanikla v zmysle § 68 ods. 4 písm. c) ObZ dňa 19. novembra 2021 bez právneho nástupcu ex offio výmazom z Obchodného registra Slovenskej republiky (§ 68 ods. 4 ObZ). Uvedená skutočnosť - strata procesnej subjektivity žalovanej 1/ pred začatím dovolacieho konania indikuje neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky, ktorý má za následok obligatórne zastavenie dovolacieho konania vo vzťahu k žalovanej 1/. Dovolací súd preto konanie o dovolaní žalobcu v časti týkajúcej sa žalovanej 1/ podľa § 64 v spojení s § 438 ods. 1 CSP zastavil bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

32. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

33. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.